

Право дітей на працю

Якщо ти старанний та хочеш працювати, але тобі ще не виповнилося 18 років, цей методичний посібник для тебе!

За загальним правилом, якщо тобі немає ще 16 років, то ти не можеш бути прийнятий на роботу. Але з усіх правил є свої винятки.

«Чи маю я право працювати, якщо мені ще не виповнилося 18 років?»

Згідно із Законом України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 року, статті 188 Кодексу Законів про працю ти маєш право працювати у наступних випадках:

- 1) якщо тобі виповнилося вже 16 років,
- 2) якщо тобі вже виповнилося 15 років, і твій тато або мама, опікун, дають свою згоду на це,
- 3) тобі виповнилося 14 років, твої батьки не забороняють тобі працювати на канікулах чи протягом начального року, але у вільний від школи час, не більше 4 годин на день.

Але при цьому твоя робота не повинна заважати тобі навчатися.

Крім того дітей не можна залучати до робіт, які можуть бути шкідливими для їх здоров'я.

Неповнолітні не можуть залучатися до підземних робіт, підймання чи переміщення важких речей:

для дітей 14 років вага речей, які підіймаються від підлоги не може перевищувати

трьох з половиною кілограмів – для дівчат, та десяти кілограмів для юнаків;

15 років- 6 кг. для дівчаток, 24 кг.- для юнаків.

Забороняється залучення дітей до найгірших форм дитячої праці. До найгірших форм дитячої праці належать:

усі форми рабства або практика, подібна до рабства, зокрема, продаж дітей та торгівля ними, боргова залежність, а також примусова чи обов'язкова праця, включаючи примусове чи обов'язкове вербування дітей для використання їх у збройних конфліктах;

використання, вербування або пропонування дитини для зайняття проституцією, виробництва порнографічної продукції чи порнографічних вистав;

використання, вербування або пропонування дитини для незаконної діяльності;

робота, яка за своїм характером чи умовами, в яких вона виконується, може завдати шкоди фізичному або психічному здоров'ю дитини.

Щоб прийняти тебе на роботу твій майбутній роботодавець має укласти трудовий договір у письмовій формі – тобто підписати письмовий документ, в якому ви із вашим майбутнім начальником зазначите про режим твоєї роботи, заробітну плату, умови та строк надання відпустки, тощо.

Але такий документ ти маєш право підписати лише якщо твої батьки дадуть свою згоду на твоє працевлаштування. Така згода має бути викладена письмово у формі заяви. Якщо ти працюєш без згоди батьків така праця є незаконною і твої права не захищатимуться.

Крім того, перед працевлаштуванням необхідно обов'язково пройти медичний огляд. Такі медичні огляди ти повинен будеш проходити щорічно до досягнення 21 року.

Ти не можеш працювати у вихідні дні та свята, з 10 години вечора до 6 години ранку.

Час протягом якого ти будеш працювати прямо залежить від твого віку:

Для працівників від 16 до 18 років – 36 годин на тиждень, а для осіб віком від 15 до 16 років (учнів від 14 до 15 років, які працюють в період канікул) – 24 години на тиждень.

Якщо ти працюєш протягом навчального року тривалість твоєї роботи додатково зменшується вдвічі.

«Чи маю я право, як молодий працівник на відпустку?»

Так! Як працівник ти маєш право на відпустку, більш того на пільгових умовах!

Діти, які працюють, мають право на щорічну відпустку тривалістю 31 календарний день у зручний для них час. У перший рік роботи відпустка може бути надана через 6 місяців безперервної роботи на підприємстві, в організації у зручний для неповнолітнього працівника час. Це право зовсім не означає, що ти можете зажадати від працедавця надання відпустки у будь-який час. При складанні графіків відпусток враховуються ваші побажання.

Крім того, ти, як учень, маєш право на додаткову відпустку для складання іспитів. **Учням проф-тех училищ корисно буде знати, що в період роботи, поєднаної з навчанням, учень зобов'язаний займатися лише працею, пов'язаних з майбутньою професією.**

Тебе не можуть без твоєї згоди якщо ти навчаєшся відправляти у відрядження.

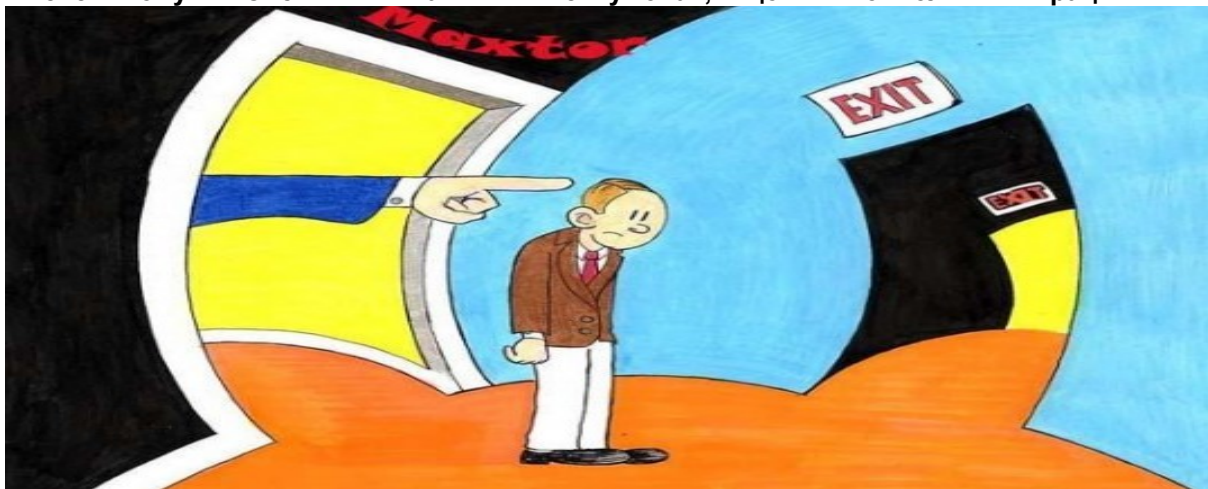
«Чи буде мені виплачуватися заробітна плата на рівні із дорослими?»

Так! Ти працюватимеш за скороченим робочим часом, але заробітна плата, тобі буде виплачена як дорослому працівнику, який працює повний робочий день.

Виняток становить оплата праці учнів шкіл та профтехучилищ, які працюють у вільний від навчання час – їх заробітна плата виплачується згідно виробітку

«Мене можуть звільнити на тих же умовах, що і повнолітніх працівників ?»

Звільнення працівників, молодших 18 років, з ініціативи адміністрації допускається, крім додержання загального порядку звільнення, тільки за згодою **служби у справах дітей**.

Крім того, у випадку припинення існування підприємства, коли дитина – працівник за станом здоров'я чи в силу відсутності необхідних знань чи навиків не може виконувати відповідну роботу, або якщо із відпустки по догляду за дитиною виходить працівник, замість якого на роботу прийняли неповнолітнього - роботодавець може звільнити дитину-працівник лише працевлаштувавши її на інше робоче місце.

«Чи можуть батьки заборонити мені працювати?»

Якщо через свою роботу ви не встигаєте у школі, хворієте, Ваші батьки (опікуни) та спеціальні органи мають право розірвати трудовий договір із Вашим начальником.

«Чи можуть мене змусити працювати, якщо я цього не хочу?»

Ви маєте посуд, прибираєте, підмітаєте підлогу. Вам робити ці домашні справи неважко, ви виконуєте те, що вам по силах, не шкодить вашому здоров'ю, тобто посильну роботу. Ви працюєте по дому тому, що любите своїх батьків, цінуєте їхній час та їхню працю, намагаєтесь звільнити їх, щоб цю вільну хвилинку побути разом, поспілкуватись.

Але в деяких країнах діти змушені працювати, починаючи з малого віку, інколи з 6-ти років. Не з власної волі, а тому, що їхня родина голодує, не має коштів на необхідні речі. Звичайно, нічого поганого немає в тому, що дитина (якщо схоче) у вільний час розносить газети чи буде допомагати батькові у майстерні. Та деякі дорослі не цінують дитячий відпочинок, здоров'я. Нехтують правом хлопчика чи дівчинки ходити до школи, читати, спілкуватися. Вони вважають, що дитина може виконувати будь-яку роботу.

Той, хто примушує дітей працювати, порушує їх право на відпочинок, освіту, розвиток здібностей. Якщо хлопчик чи дівчинка будуть працювати довгий час, вони не зможуть займатися спортом, ходити до школи, вільно спілкуватися.

Таке використання праці дітей дорослими для власного збагачення називається «експлуатацією».

Згідно статті 150 Кримінального кодексу України експлуатація дітей, які не досягли віку, з якого законодавством дозволяється працевлаштування (16 років), шляхом використання їх праці з метою отримання прибутку - карається арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Якщо дитина все ж таки змушена або бажає працювати, то Конвенція про права дитини визначає, що треба встановити вік, з якого приймають на роботу і створити нормальні умови для роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конвенція про права дитини
2. Кодекс законів про працю від 10.12.1971 № 322-VIII.
3. Закон України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 року № 2402-III